СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIII. Ч. 135. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СІТІ, четвер, 12-го липня 1945. No. 135. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, July 12, 1945. VOL. LIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

ОСТЕРІГАЮТЬ ПЕРЕД ЗМІНАМИ В СВІТОВІМ ЧАРТЕРІ

Вчасі переслухання в сенатській комісії для Закордонних Справ над чартером Обєднаних Держав сенатор Артур В. Вандерберг остерігав перед змінами в чартері. Він звертав увагу головно на це, що не можна до чартеру додавати застороги, коли вживати американського війська, а коли ні, щоб допомогти втримати мир, бо інакше буде змінений цілий дух чартеру.

Правний дорадник департаменту стейту Ґрін Г. Гекворт у своїх виводах твердив ,що як би американський сенат додав такі застороги до чартеру, тоді чартер вийшов би змінений, інші держави почалиб теж додавати поправки і на кінці чартер був би знищений.

Зогляду, що між цими, які зголосилися на свідоцтво в справі чартеру ,нема ворожого відношення до нього, отже опозиція є більше формальна, комісія для Закордонних Справ рішила дати свідкам лише 15 мінут часу на їхні виводи, а решту своїх арґументів вони можуть подати на письмі. Коли така метода буде збережена, чартер дістанеться вже наступного тижня під наради повного сенату.

ЧИСЛО СТРАЙКАРІВ ЗМІНЯЄТЬСЯ ЩОДЕННО

Число страйкарів виносило ві второк 10. липня 56,000 людей в цілім краю, а зменшилося на 1,000, бо тільки вернулося до праці. У понеділок число страйкарів виносило 36,000 робітників. Нові страйки вибухли між наємцями при ужиткових підприємствах, серед углекопів, серед молочарів у Дітройті і серед робітників при бомбовиках у Шікаґу. Положення в страйку доставців газет у Ню Йорку не змінене, не зважаючи на загрозу Воєнної Краєвої Робітничої Ради для страйкарів.

МОРЯКИ ПІКЕТУЮТЬ ПРИБЕРЕЖНІ МІСТА

Краєва Юнія Моряків почала пікетувати деякі будинки у прибережних містах на знак протесту проти скасування бонусу для моряків в торговельній флоті після покінчення війни в Европі. У Вашинґтоні пікетують будинки департаменту торговлі, у Ню Йорку і в Сан Франсиско будинки Воєнної Адміністрації Корабельного Перевозу. — Бонус виплачувано морякам вчасі війни тому, що вони брали на себе ризико, а не мали державного забезпечення так, як мають вояки. Тепер ця небеспека минає, отже моряки мають лише звичайну платню.

ПАНІ ПРЕЗИДЕНТОВА ЗБИРАЄ КНИЖКИ ДЛЯ РОСІЇ

Жінка президента Ґерія С. Трумана приняла становище почесної предсідниці організації для збірки Творів Англійських Клясиків в Користь Рошіен Вор Риліф. Завдання цього комітету є збирати книжки на місце тих, які понищили німці вчасі наїзду на Совети.

Новинку про цю збірку оприлюднено в Канзас Сіти, бо в тамтій околиці перебуває пані Труман. Стейтовий предсідник цеї організації суддя Флойд Л. Спері твердить, що збірка має принести 1,000,000 книжок. Кожна книжка має мати напис: „Для геройського народу Совєтського Союзу від народу Америки". На картці буде теж імя добродія і прапори обох держав.

КОНҐРЕСМЕН НЕГОДУЄ НА ПОВЕДІНКУ РОСІЯН

Конґресмен Ирл С. Вилсон з Індіяни повернувся із своєї подорожи по Европі, де мав нагоду стрічатися з американськими вояками і чути від них їхні враження про поведінку наших союзників, тобто вояків з Чревоної Армії. Вилсон промовляв перед комісією Закордонних Справ палати репрезентантів і там подав точні вісти про цю поведінку. Він каже, що росіяни ограблювали американських вояків із годинників, убрання, грошей і інших „дрібних річей". Конґресмен є цього переконання, що трактування наших вояків росіянами було найгірше. Але він стримується від повної критики, як каже, тому, що тепер ведуться приятельські переговори між обома краями, отже не треба розголошувати неприємних справ. — Конґресмен відкрив дещо із практик з Ленд-Лізу у трансакціях як з Росією так і з Англією.

ДВАНАЦЯТЬ БІЛІОНІВ НАДВИШКИ В СЕМІЙ ПОЗИЧЦІ

Секретар скарбу Генрі Морґентав оприлюднює, що Сема Воєнна Позичка принесла 12 білionів надвишки. Подаючи це до відома публики, секретар Морґентав наче пращається із загалом, бо по нім приходить Фред М. Винсон на становище секретаря скарбу. Ціла сума Семої Позички досягла $26,313,000,000, значить принесла 188 відсотків від призначеної суми $14,000,000,000.

Німецька субмарина піддалася Арґентині, залогу арештували

До бази арґентинської маринарки у Мар дель Плята прибула німецька воєнна підводна лодка під командою Ота Вермута і піддалася арґентинській владі. Цілу залогу в числі 54 офіцирів і мужви влада арештувала. Цей інцидент викликав міжнародне заінтересування, бо не знати, як трактувати цю справу. Хвилево залогу трактують як воєнних плінників.

Субмарина перебувала на морю 18 тижнів, підплила попід воду аж до самого порту і тоді зголосилася до влади. Покищо не звісні рухи субмарини від часу здачі Німеччини. Дехто підозріває, що вона затопила бразилійський воєнний корабель Бая в дни 4. липня.

ПОМЕР ІВАН ФЕДАН, БИЗНЕСМЕН, ВІДОМИЙ З ЩИРОЇ ЖЕРТВЕННОСТИ

В місточку Арнолд, Пенсилвенія, помер бл. п. Іван Федан, член Братства св. Михаїла, 296 відділу У. Н. Союзу та многих місцевих і загально-народних українських організацій, проживши 61 років. Покійний походив з села Ляшки, повіт Ярослав, Західна Україна. Як прибув до Америки мав 17 років. Завдяки своїм спосібностям, праці та солідности вибився в бизнесі й був власником великої департаментової крамниці в Арнолд, Па. Завжди інтересувався народними справами, особливо культурно-ґуманітарними, даючи на їх підтримку тисячні жертви, як тут, так і в Канаді. Мабуть чи не остання жертва Покійного це була його недавня посилка до „Свободи" в сумі $200 на піддержку кампанії за стодоляровими жертводавцями на допомогу українським жертвам війни. Покійний тішився в громаді великою повагою серед усіх шарів населення, що складається з різних національчих груп, як теж займав постійно різні містові уряди.

У БРАЗИЛІЇ ВИРОСТАЄ ЗАГРОЗАДЛЯ АМЕРИКАНСЬКОГО БИЗНЕСУ

Президент Варґас у Бразилії підготовляє закон для контролі великого бизнесу, знаного під іменем трестів. Зогляду, що в Бразилії багато підприємств із Злучених Держав мають свої відділи, цей крок стає загрозою для американського бизнесу в тому краю.

Президент Труман десь на середині Атлянтику в дорозі до Берліну на конференцію „трьох великанів"

На однім з американських панцирників допливає президент Труман з своїми дорадниками до якоїсь з північно-европейських пристаней, звідки відлетить літаком до Потсдаму, передмістя Берліну, де відбудеться конференція з британським премієром Чорчилом і маршалом Сталіном в справі уложення підстав тривалого мира. Вістка про ту поїздку подана десь з середини Атлянтику. Кажеться, що президент дуже вдоволений з поїздки і відбуває постійні наради з адміралом Лейґі, особистим дорадником, та Бирнсом, секретарем стейту. Конференція в Берліні відбудеться десь в наступному тижні. Плавба морем відбувається так, як за мирних часів.

НІБИ ПОГОДИЛИСЬ, ЗВІДКИ ДІСТАТИ ХАРЧІ ДЛЯ БЕРЛІНА

Доносять з Берліна, що представники американських, англійських та советських окупаційних сил погодились тимчасово, хто має доставляти харчі для населення Берліна. Стало на тому, що американці та анґлійці, а теж і французи, мають дістати поживу в інших районах Німеччини і її спроваджувати до Берліна. Таке саме відноситься і до палива. Та угоду держать в тайні. Тому це треба вважати за здогад. Але й догадуються, що таки Совети достарчуватимуть поживу з околиць Берліна, де її багато, а зате дістануть від американців та анґлійців різні товари.

ПАРТІЯ ПРАЦІ В АНҐЛІЇ ВИЙДЕ З ВИБОРІВ ПОСИЛЕНОЮ

Звідомляють, що вислід загальних виборів в Анґлії буде такий, що Партія Праці викаже значні здобутки. Консервативи надіються, що проте таки матимуть більшість. Тоді ліберати держатимуть у своїх руках вагу. Британіяпішла наліво; так кажуть.

ЖДУТЬ З ВИБОРАМИ, ПОКИ НЕ ВЕРНЕ 5 МІЛІОНІВ ПОЛЯКІВ

Едвард Б. Осубка-Моравскі, премієр нового польського уряду в Варшаві, заявив, що вибори мусять бути відложені, поки не повернуть до Польщі поляки з заграниці, де їх має бути до пять міліонів.

„ТЯЖКИЙ ШЛЯХ, АЛЕ ГОНОРОВИЙ", КАЖЕ БУР-КОМАРОВСКІ

Ґен. Тадей Бур-Комаровскі, що то був підняв проти німців повстання в Варшаві, та який був заіменований польським урядом у Лондоні начальним комендантом польських війск, що визнають владу того уряду, сказав польським воякам таке: „Майте довіря до ваших начальників. Ввійдемо разом до незалежної Польщі. Є то шлях тяжкий, але гоноровий". А Кароль Розмарек, представник Конґресу Американських Поляків, заявив спроводу визнання польського уряду у Варшаві Америкою і Анґлією, що це визнання „є поважною історичною помилкою, а також моральною поразкою усіх демократій".

У ВІДНІ ХОВАЛИ ТРУПІВ У ПАРКАХ.—Останні дні війни були для Відня мабуть найтяжчі. Від аліянтського бомбардовання було між цивільним населенням стільки жертв, що треба було вжити парки за цвинтарі. Перед нами гроби в одному з славних віденських парків.

В НАЛЕТІ НА ТОКІЙО ЗНИЩЕНО 154 ВОРОЖИХ ЛІТАКІВ

Американська Трета Фльота ,стоячи біля самих берегів Японії ,вислала хмару бомберів, яких число мало доходити до 2,000, щоб атакувати різні промислові центра Японії. На бомбардовання Токія призначено яких 1,000 літаків. Вислід був такий, що американські летуни знищили в окрузі Канто Плейнс довкола Токія 154 ворожих літаків. Замітне, що японці навіть не пробували атакувати величезне число літаконосців, що випускали бомбери. Два розвідочні японські літаки, що мали розслідити силу американської фльоти, зістали відразу зістрілені. Японців захоплено, як каже адмірал Честер В. Нимиц, „цілковитою тактичною несподіванкою". Знов літаки з американської бази на Іво атакували Кобу і бомбардували летунські поля, фабрику літаків та кораблі. В атаці брало участь 150 літаків марки P-51. Зістрілили або ушкодили 18 ворожих літаків. Адмірал Нимиц ще підкреслив, що американці мають тепер повну повітряну контролю над Токіом.

ЯПОНІЯ НЕ ПИТАЄ ЗА МИР

Джозеф С. Ґру, виконуючий обовязки секретаря стейту, заявив, що Злучені Держави не дістали ніякої пропозиції в справі замирення від ніякої особи, що могла би говорити в імені японського уряду. Тільки деякі пробують дізнатись, чи не можна би добути для Японії лекші умовини замирення. Та хто знає, як це було з Перл Гарбор, каже Ґру, той зрозуміє, що це є японська зброя „психольоґічної війни". До Японії далі відноситься вимога безумовної здачі. Компроміс, каже Ґру ,тільки допоміг би знов відродженню японського мілітаризму.

ЗАЛИВ БАЛІКПАПАН У РУКАХ АЛІЯНТІВ

Ґен. Доґлес МекАртур звідомляє, що весь залив довкола Балікпапан на Борнео є в аліянтськім посіданню, що дуже важне зогляду на довіз свіжих військ, поживи та зброї. Завзяті бої довкола самого міста продовжаються. Японці атакують з гористого терену ,де вони окопались.

ЗАЗНАЮТЬ НОВИХ УДАРІВ У КИТАЮ

Китайські війська, що дістали тепер завдяки помочі з Злучених Держав краще озброєння і вишколення, а теж підкріплення збоку американського летунства, заставляють японців вицофуватись з різних важних позицій. Полуднева частина провінції Кваґсі звільнена з ворога. Танчук, бувша американська повітряна база, вже в китайських руках. Доносять теж про дальші успіхи в Індо-Китаю. Китайці мають уже три повітряні бази, що їх передше мали американці ,а це: Лючов, Нанінґ і Танчук. Комуністична ґазета „Ню Чайна Дейлі" пише, що японці вицофуються уже з цілого полудневого Китаю, а ставлять оборонну лінію вздовж побережа в окрузі Шанґаю.

КИТАЙ ЗА ТІСНІЩИЙ ЗВЯЗОК З СОВЄТАМИ

В часі, коли в Москві ведуться наради з китайським послом Сунґом, в Чунґкінґу Народня Політична Рада одноголосно ухвалила резолюцію, яка каже, що Китай і Совети повинні з собою тісніше кооперувати і затіснити взаємні відносини. Ву, віцеміністер справ заграничних, заявився за тіснішу кооперацію з Аліянтами, щоб приспішити безумовну здачу Японії. Теж казав, що Китай дістане назад усі землі, що їх йому заграбала Японія.

ЗНАЧІННЯ ОСТРОВА ІВО

Здобуття від японців острова Іво на Пацифіку коштувало американців 19,936 нещасливих випадків, бо ворог ставив завзятий опір. Та це оплатилось, коли зважити, що на острові може вже осісти в наглім випадку 1,449 надфортець з обслугою в силі 15,598 вояків. В червні використали ту базу для такої цілі 679 бомберів марки B-29, що не могли вернути до своїх баз на островах Маріяннах.

ВИКОРИСТАЮТЬ ДЛЯ ВІЙНИ З ЯПОНІЄЮ

Німецька промисловість ,що находиться на теренах американської окупації, буде вжита для продукції воєнного знаряддя, потрібного для війни з Японією.

ГОЛОВА ЧЕКІСТІВ МАРШАЛОМ

Начальник НКВД і голова тайної поліції в Советах, Лаврентій П. Берія, зістав наділений титулом маршала.

ЛІМЕН ЗНОВ У ПАПИ

Герберт Г. Лімен, бувший ґубернатор нюйорського стейту, а тепер ґенеральний директор УНРРА, був уподовж двох днів двічи на авдиенції в папи Пія XII. Лімен представив папі Ф. М. Кінія, голову місії УНРРА, призначеної для Італії. Папа просив, щоби збільшити допомогу „згідно з загально відомою щедрістю американського народу".

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

НАРАДИ НАД ВИГЛЯДОМ ЕВРОПИ

Як остаточно виглядатиме новий лад в Европі, пізнаємо вкоротці по тім, що врадять представники „Трьох Потуг" в Берліні. Тому і наради „Трьох великанів", себто президента Трумана, премієра Чорчила і маршала Сталіна, що відбудуться незабаром, будуть чи не найважніші з усіх, що були досі між Аліянтами.

Про новий лад говорилося і писалося багато. Та проте тяжко означити, що треба під тим розуміти. Правда, заповідають його вигляд „Чотири Свободи", є дещо з нього в Атлянтійськім Чартері, а дещо вложено у вступі до Чартеру Обєднаних Держав, що його недавно ухвалено на міжнародній конференції в Сан Франсиско. Та все це покищо тільки теорія. Його навіть така, що не дає багато надії на здійснення ,якщоб дивитися отвертими очима на те, що вже сталося з повоєнною Европою, зокрема з тими краями, що підпали під совєтську владу чи совєтські впливи.

В Европі вже запали дуже важні рішення, і то односторонно, яких не змінять і наради в Берліні. Тим самим до „нового ладу" треба зарахувати, між іншим, і те, що сталось з західно-українськими землями. Це вже, у теперішних міжнародних відносинах, доконаний акт. Вони пішли під совєтську диктатуру. Українські землі чи українська справа належать уже фактично, коли іде про теперішнє становище Аліянтів, до „внутрішніх справ" Росії ,чи там Совєтів. Що найвище, на що можна тепер українцям ще рахувати, це те, щоб Злучені Держави, Британія та Франція не видалили з европейських територій, де вони держать владу, міліони тих українців, що не можуть вертати на рідну землю, якщо хочуть вдержатись при життю.

Та поза Україною, чи такими державами як Естонія, Латвія, чи Литва, що їх судьба теж припечатана, є ще ціла низка інших держав, в яких Совєти самостійно розпоряджаються, як у себе в дома. Досі так виглядало, що й це „внутрішня російська справа", що діють Совєти в Румунії, Болгарії, Югославії, Мадярщині, Чехословаччині, Австрії, чи Польщі.

Чи так остане надалі, вирішиться у Берліні. Як і те, як буде з Німеччиною. Як відомо, її поділено на чотири території під чотирма окупаціями. Якийжеж лад повинен бути на них заведений? Анґлія, Америка та Франція моглиб прецінь вдержувати обмежений військовою окупацією лад з приватною власністю та ініціятивою і з демократичними свободами, а Совєти комуністичний лад з диктаторськими методами. Очевидно, що немає найменшого сумніву, що Совєти будуть намагатись скорше чи пізніше завести всюди, куди тільки сягають їхні впливи ,такий лад, який мають у себе. Бо це є їхній „новий лад" і такого вони бажають Европі! Чи піде їм це так гладко, як ішло досі, покажеться на нарадах у Берліні. Та досі, як загально стверджують, Совєти перемагали. Теж і тому, що виставляли всюди свою ясну програму, чого не було збоку Америки і Анґлії. Бо ми мали ясну воєнну програму, щоби знищити Гітлера, але не мали досі ясної повоєнної програми. З такою доведеться виступити доперва тепер, на нарадах в Берліні. Яка вона і що з неї вийде, покажеться по нарадах.

Оборона самостійности „малого"

Останніми роками дуже багато писалося і говорилося на тему „слабих" чи там „малих" і „безборонних" народів, що-то їх треба брати „під опіку" сильніших, чи як то тепер кажеться, що їх треба „сфедерувати". Найбільше, як відомо, говориться про ті „опіки" і „федерації" в Европі, а чемпіоном у тих „опіках" є — Совєти.

Теж і Америка мала і має своїх „малих" і „слабих", і то як у военному розумінню, так і економічному. І в Америці було різне розуміння її відношення до таких слабих країв і народів. А яке воно нині, найкраще пізнати по відношенню американців до филипинців, по відношенню Америки до справи самостійности Филипин.

Та як погодити самостійність ось таких Филипин з обороною краю, чи потребою шукання в когось військової чи економічної допомоги?

Про це заговорив такий представник Америки як ґенерал Доґлес МекАртур, промовляючи до першого Филипинського Конґресу в Манілі. Слова його такі важні та цікаві, що вартує на них звернути особливу увагу.

Отже ґен. МекАртур спершу заявив, що тепер у світі зайшли великі зміни у таких справах як „політична незалежність" краю та його „оборона". Тепер оборона не є тільки національною справою, але інтернаціональною. Під тим треба розуміти, казав ґенерал, що кожний край повинен дбати про свою охорону, але рівночасно теж і знати, що він самий не годен себе охоронити. І це відноситься не тільки до малих і слабих, але й до великих і сильних, а теж і до найсильніщих держав і народів. І найсильніші, підкреслив ґен. МекАртур, теж не є всилі самі себе оборонити, коли мати на увазі модерні способи воювання.

Далі сказав ґен. МекАртур, що филипинський нарід дав уже докази своєї національної й духової зрілости обороною свого краю перед наїздником. Правда, казав ґенерал, є ще такі, що мають поважні сумніви щодо филипинської незалежности зогляду на економічні недомагання краю. Та, казав ґен. МекАртур, він певен, що американський нарід допоможе филипинцям і з того боку вдержати незалежність свого краю, бо відносини між ними є закріплені тепер взаїмно пролятою кровю, жертвами филипинців, що їх вони положили в обороні свободи.

Немає ніякого сумніву, що станеться так, як заявив ґен. МекАртур. Американський нарід ще до війни хотів бачити Филипини незалежними. Ця постава американців заважила на тому, що филипинці пішли до завзятої боротьби з японським наїздником. Здається, що Филипини залишаться і надалі в тіснім звязку з Злученими Державами. Та цей звязок буде наскрізь добровільним. Він буде звязком дійсно вільного народу з таким самим вільним, другим народом. Буде це такий звязок малого й слабого з великим і сильним, що малому нічого не відбирає, а тільки його скріпляє.

Микола Чубатий.

Карпатська Україна частиною Совєтів

I.

В останніх днях червня щоденна преса тихо без гомону, без попередних драматичних обставин принесла вістку про умову поміж Совєтами та Чехословаччиною про передачу Карпатської України в руки Совєтів враз зі самим текстом договору. Умову зладжену в мові російській, українській та чеській. Від імени Совєтів підписав Молотов, від імени Чехословаччини премієр Фірлінґер. Тут знов, не знати який вже черговий раз, показалося, що Україна, член Обєднаних Держав, отже „суверенна держава", це в практичній політиці фікція, та що це російська провінція, а не держава суверенного народу. Умову про прилучення української землі, формально до Радянської України, не приготовляв і підписав не міністер заграничних справ України, нехай ним навіть був би такий зінтернаціоналізований малорос як Дмитро Мануїльський, тільки хтось другий. В імени „суверенної України" умову приготовив та її підписав комісар заграничних справ Совєтів, москвич В. Молотов. От і маєш суверенну українську державу!

Само прилучення Карпатської України до Совєтів це була тільки справа часу. Совєтська Росія аз ніяку ціну не бажає собі, щоб й малий клаптик української землі лишився поза Совєтами. Правда, нині Чехословаччина є російським сателітом і там так само може рука аґента НКВД діткнути кожного українця-самостійника як і в Совєтах, одначе це може змінитися. Тому Совєти використовують конюнктуру зручно та без гомону і нікого не повідомляючи . переводять торг частиною української землі, знов всупереч Атлянтійському Чартерови, який виразно застерігає, що зміни територіяльні поміж державами можуть відбуватися тільки за виразною згодою заінтересованого населення.

Населення, ніхто не питав. Видно мали переконання, що воно не є заінтересуване в своїй долі. А воно в своїй долі виразно заінтересоване і напевно своє слово сказалоб так само, як сказало 14. березня 1939. Одначе панове Молотов та Фірлінґер тому населенню замкнули уста.

Яка воля заінтересованого населення?

Може воля населення ніякої країни не була така затемнена аґітацією чужих чинників, як воля карпатських українців. Відомо, що в Америці живе мало не тільки населення, що й на Карпатській Україні. Нужда та невідрадні відносини в краю вигнали поза межі рідної землі майже половину населеняня, яке одначе своїм політичним обличчям нині сильно різниться від карпатських українців на рідній землі.

Карпатські українці в Америці, нині вже громадяни Америки, стоять одні під впливом російського православного табору, другі під впливом мадяронської ґреко-католицької оліґархії. Людей української орієнтації в Америці дуже мало. Одні та другі під національним оглядом куріоз темноти та національної відсталости. Вони ще нині не всилі погодитися навіть на свою національну назву Карпатська Україна, яку їм життя само накидає.

Тільки у своїй темноті, а навіть не в політичних комбінаціях, одні та другі називають себе по анґлійськи „карпаторошен", хоч мадяронам сам вже їхній політичний інтерес казав би відхрещуватися від тої назви та хапатися принайменше за назву „Рутінія", під якою то офіціяльною назвою вони увійшли в склад Чехословаччини. Нині, в останній раз, документи переносу тої країни в склад Совєтів вжили назви „Карпато-Рутінія" (Карпатська Русь) та передали цю „Рутінію" Совєтам під назвою Карпатська Україна.

Спільно оба табори карпатських українців в Америці не були в силі висказати такої своєї волі щодо майбутности того краю, яка не насувалаб ніякого сумніву. Їх спільний виступ по першій світовій війні рішив про перехід Карпатської України в склад Чехословаччини.

Куди ясніше закроєна воля карпатських українців в Европі, що повинно бути тепер рішальним. 25 літ баламутного чеського панування на цій українській землі припинювало природний розвій національної свідомости, одначе її не припинило. Українська національна свідомість стала власністю вже більшости населення. Останні події — розпад Чехословаччини, проголошення самостійної Карпатської України та геройська боротьба в її обороні проти мадярів — все це сильно прилучилося до зросту української національної свідомости. Немає нині сумніву, що русофільська орієнтація, подібно як вже понад пятьдесять літ тому в Галичині, стала політичною орієнтацією подавляючої меншини населення.

Чи бажали собі нині карпатські українці прилучення до Совєтів, чи може волілиб були остати при Чехословаччині як самостійна федеративна держава, не знати, бо Совєти та Чехословаччина не дали змоги населенню висказатися. По нашій думці більшість населення Карпатської України булаб заявилася за другою евентуальністю, себто за автономічним життям в злуці з Чехословаччиною. Тому Совєти не бажали собі плебісциту населення, про який так голосно говорили в перших місяцях по вступленню червоної армії на територію Карпатської України. Біля піврічна окупація червоних переконала окупантів, що такий плебісцит міг би випасти для них менше корисно, а то й скандально, тому воліли оминути вияву волі народу. Такий програний плебісцит був би великим моральним ударом для Совєтів зогляду на окупацію Совєтами інших країв, що то на понад 90 відсотків у голосуваннях заявлялися за Совєтами. Знов чеський уряд, сателіт Совєтів, не мав змоги переперти плебісциту.

В той спосіб Карпатська Україна перейшла в „спільну тюрму українського народу", під високу царську руку Йосифа Висаріоновича Сталіна. Це матиме величезний вплив на її дальшу долю. Прилучення Карпатської України всеж таки до материка української землі, хочби й під владою російських червоних, має теж величезне всеукраїнське значіння, прямо історичне значіння. По тисячі мало літ чужинецького панування ця країна національно „пораненого брата" остаточно вратувала своє національне обличча та відтепер ледви чи вже поверне під панування — мадярське чи чеське.

Прилучення Карпатської України до Совєтів має теж величезне міжнародне значіння. Таке прилучення могло вдатися Совєтам тільки виїмково серед тих обставин, що нині є в Европі, де Совєти є домінуючим чинником. В інших обставинах потуги Европи ніколи не булиб погодилися на прилучення цеї стратеґічно важної країни до Совєтської Росії.

Карпатська Україна це країна полудневих збочів Карпат; її полудневі межі це рівночасно межі рівної угорської пушти, себто наддунайської низини.

Для угорського низу оборонною лінією були Карпати, гори з многими переходами з з півночі на полудне, якими поведені гостинці та залізні дороги. В мирні часи комунікація крізь Карпати легка, але в часи війни ці провали, крізь які перекинені численні мости, віядукти та тунелі, дуже легко затарасувати та зпоза них боронити угорської низини та входу до неї з півночи у зовсім необоронну угорську низину. Вчасі першої світової війни, проба Росії перейти Карпати коштувала півтора міліона трупів тай і за таку ціну не вдалася.

Хто посідає Карпатську Україну, той посідає головні карпатські провали, себто браму свобідного маршу в угорську низину та дальше до середущої Европи аж по Адрійське Море. Ось і тому европейські потуги сперед теперішної війни не булиб погодилися на передання в руки Росії карпатських провалів. Тепер Совєтська Росія забрала їх сама, без слова протесту збоку одинокої потуги в Европі, Анґлії. Нині Росія наділі стала вже сильною ногою і над Дунаєм. Угорщина, Польща, Чехословаччина, Югославія та Румунія засуджені бути постійно причіпками - сателітами потужної Росії, як довго її потуга буде втримана. Одначе доля Карпатської України мабуть вже треваліша навіть від долі Совєтів. Совєти це зліпок народів, Карпатська Україна це вже орґанічна частина землі одного українського народу і в цім саме історичність цеї події для української нації.

(Докінчення буде).

ДИВНІ НОВИНИ

ВІДСИДІВ БЕЗ ВИНИ 17 ЛІТ У ВЯЗНИЦІ

У Сол Ст. Мері, Мишиґен, засудив суддя Герберт Роннелс в 1928. році Била Стюарта на досмертну вязницю за „постійне ломання кримінальних законів" тобто, коли людина сповнить той самий злочин 4 рази, він уже тимсамим стає винним досмертної кари. Оборонець Стюарта по 17 літах переконав суддю, що Стюарт ані разу не був засуджений за властиву провину, отже й її повторення не було злочином і тому досмертна кара не мала підстави. Це був той самий суддя, що засудив Стюарта, а тепер мусів його звільнити.

—o—

КАТОЛИКИ ВІДДАЛИ ПОШАНУ МАСОНОВИ

Католики з місцевости Юта, у стейті Ню Йорк, пошанували масона Вилйема Дж. Вилія, який пішов на ласкавий хліб після 39 літ служби як суперінтендент дому масонів. Вчасі приняття суддя Стівен В. Бренан сказав, що Вилі „дав приклад людяного відношення до людей усіх вір".

ОЛЕКСАНДЕР ЛУГОВИЙ

БЕЗХАТНИЙ

(Повість з Іміґрантського життя в Канаді, нагороджена на Літературнім Конкурсі У. Н. Союзу).

38)

Неофіційна російська історія каже, що в такій позі вмерла цариця Катерина Друга. Якщо вона хоч трохи на тих меґер подобала, то справді, царедворцям російським не можна позаздрити. Правда також, що за службу цариці прості, неписьменні вояки ставали ґенералами, ґрафами, а манастирські служби, напр. Потьомкин, світлішим князем і фельдмаршалом. Безхатний клявся й присягався самому собі, що до такої хати не заставить його більше зайти ніяка сила в світі. Не бажав більше зустрічатися з пяним дядьком-майнером. Та днів так через три зустрінув його на Мейн стріт.

— О, то ти? — дядько його окликнув. — Дай но закурити. — Безхатний дав. — Ти чомуж ні разу не знайшов до мене?

Безхатний відповів виминаючо. Не хотів казати, що був і багато дечого бачив:

— Не мав, знаєте, часу. Ще не розглянувся по місті.

Трохи йшли мовчки. Далі дядько попрохав:

— Слухай! Позич но мені пятьдесяка, або хоч четвертака.

— Як? — Безхатний видивився на нього. — Ви вже все стратили? Адже казали, що малисте вісім соток долярів?

— Та — дядько замявся. — Знаєш, чоловік дурний. В „майнах" тяжко працював, місяцями людей не бачив. Приїхав до міста. Схотілося, знаєш, погуляти, ну, та й бабу собі придбав. А вона обікрала, проклятуща.

— Дядьку! — Безхатний кинув шорстко. — У вас було аж дві баби напіводягнених, не одна. Я у вас був і бачив на власні очи, у якому стані ви всі троє знаходилися. Тільки ви були так пяні, що нічого вже не бачили... Волю, знаєте, того пятьдесяка у ріку кинути, а ніж вам мав би його давати.

— Так не позичиш?

— Ні, хочаб здихали.

Белькочучи лайки і проклони дадько від Безхатного забрався.

XI.

Понад всякі сподівання у Мелвил записався Безхатний на „екстра-ґенк", за яким побивався у тому саме місточку минувшого року літом.

Хлопці видалися добірні. Трохи українців, білорусинів, литвинців, а найбільше мадяр і словаків. З литвинів — одного прозвали чомусь плебаном, другого завхозом, ще одного — химиком. Спали всі три по сусідству. Безхатний зайняв горішне ліжко над Завхозом, під вентиляційним отвором. Нарано прикинувся він вже, у званні „Астронома". Хлопці питалися, як там зорі й погода заповідаються? У ваґоні спало ще трьох українців та литвин без титулу. Другу половину ваґона зайняли мадяри.

Працювати довелося тяженько. Міняли щебель, витягали разом з порогами рейки з землі, піднимали на маленьку міру і знов забивали щеблем, „темпали". Працювали від семої рано до шестої ввечері з годинною перервою на обід. І тут знайшлися вуйки. Страхали Безхатного, та він чогось не лякався. Через кілька днів працював вже бавлячись і щобудь розповідаючи. Вуйки поспираються собі на рискалі й слухають... „Бос" завважив, і говорити заборонив.

Працювалосяб, колиб не мадяри з поляками, ну, й не степова Безхатного вдача. Третього дня поляки ненависно поглядали на нього. Може між ними був котрий ним сквитований у лісі, а може його оповідання допікали. Назвали його „тиґрусем". Від тиґра хлопець відхрестився. Сказав ляшкам, що він звичайний степовий вовк і кусатися вміє по вовчи... Поляків прирівняв до тхорів, привів не один приклад їх тхорячого поступовання. Вони казилися, та у Безхатного не бракувало союзників — литвинів.

Кожного вечора мадяри ґрали в карти, пересварювалися, кутякали, так начеб уваґоні нікого крім них не було. Хлопці прохали не повертати ніч в день, мадяри й вухом не вели. Девятого дня праці мадяри виспівували про свої „пушти" й „кеньор". Співу слухалося без уваги, хоч слів пісні не розумів ні один з другої половини ваґону. Скінчивши співати, мадяри знов передиралися, а було вже по десятій вечора. Рознервований Безхатний прикрикнув, щоб замовкли. У відполвідь почув кутякання і ще якісь незрозумілі слова, певно лайку. Зрозумів слова „украніська-руська собак" вимовлені колченогим, низеньким чорним мадяром, з приплюснутим носом, — типовим печеніґом чи половцем. Не довго думаючи, Безхатний зіскочив з ліжка і на лайку відповів кулаком межи очи. З носа мадяра пустилася кров. Його товариші всім каґалом посунули на нього. Міг добре набрати, та в туж мить посхоплювалися литвини, а Безхатний вхопив залізний прут від стоячої серед ваґону печи. Мадяри притихли. Забралися з ваґону зо своїм скривавленим товаришем.

Післанець від „боса" покликав Безхатного за кілька хвиль. На поклик начальства пішов. З ним пішли „плебан" і „химик", що добре говорили по українськи. До українли по українськи. До українства признавався й „бос".

Мокрим рядном накинувся він на Безхатного. Він вислухав довгої каліченої нотації й відповів по українськи:

— Ви накидаєтесь на мене за побиття. Яж вдарив мадяра тільки раз!

— Ти не мав права його бити! — ломаною анґлійщиною крикнув „бос".

— А він мав право обзивати мене українсько - руською собакою? Мав право зневажати, будь що будь і вашу народність?

— Я не руський!

— І я не руський! Для мадярів ми є також руські, руси. Бо росіян вони зовуть „муска".

— Ти не мав права його бити, зрозумів?

(Дальше буде).

ЗВІТ

ДЕЛЕҐАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ, ВИСЛАНОЇ ДО САН ФРАНСИСКО ЗПРИВОДУ МІЖНАРОДНАЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ОБЄДНАНИХ ДЕРЖАВ.

Приготування.

По повороті б. през. Рузвелта з конференції в Ялті і по проголошенні міжнародної конференції в Сан Франсиско, Екзекутивний Комітет Українського Конгресового Комітету слідив за розвитком плянів праці тої конференції з метою вислати до Сан Франсиско делеґацію. Коли цілі й пляни тої конференції стали вже досить скристалізовані й ясні, Екзекутива У. К. К. рішила, що на конференцію до Сан Франсиско повинна поїхати і делеґація американського громадянства українського роду, репрезентованого У. К. К.

Конференція в Отаві.

У. К. К. рішив також порозумітись з Комітетом Українців Канади і в тій цілі відпоручники УКК, С. Шумейко, Д. Галичин, д-р Л. Цегельський і д-р Л. Мишуга взяли участь у спільній конференції з представниками КУК в Отаві, Онт., Канада, в днях 27-го і 28-го березня, ц. р. На тій конференції вирішено точки спільної акції й співпраці обох Комітетів та їх делеґацій до Сан Франсиско.

Делеґація до Вашинґтону.

Рішивши вислати делеґацію до Сан Франсиско, Екзекутива У. К. К. вислала в пятницю, дня 20. квітня 1945, 4-членну делеґацію до Вашинґтону, щоб там розвідатись про можливости праці делеґації У. К. К. у Сан Франсиско, про становище уряду Злучених Держав Америки до подібних делеґацій, про звязок з урядовою американською делеґацією, подорож, карти вступу на конференції і т. п. В делеґації до Вашинґтону взяли участь: Ст. Шумейко, Б. Катамай, Д. Галичин і Е. Рогач. Інформації, одержані цею делеґацією в стейтовім департаменті та в канцеляріях деяких сенаторів скріпили рішення У. К. К. вислати свою делеґацію до Сан Франсиско.

Праця делеґації.

Рішенням Екзекутиви в склад делеґації УКК. на міжнародну конференцію Обєднаних Держав у Сан Франсиско ввійшли: ред. Стефан Шумейко, ред. Богдан Катамай, проф. А. Ґрановський та п. Іван Петрушевич (з Каліфорнії).

С. Шумейко і Б. Катамай прибули до Сан Франсиско в понеділок, дня 30. квітня, а проф. А. Ґрановський прибув в суботу 5. травня. І. Петрушевич, мешкаючи в Сан Матео, біля Сан Франсиско, був у постійному контакті з повищими делеґатами аж до їх виїзду. С. Шумейко виїхав із Сан Франсиско 15. травня, Б. Катамай 17. травня, а проф. Ґрановський 24. травня.

За час свого побуту в Сан Франсиско делеґати виконували свої функції після поділу праці: С. Шумейко, як голова делеґації, проводив нарадами і приготовляв меморандум делеґації, пресові комунікати та урядові звязки з офіційною делеґацією Злуч. Держав Америки. Б. Катамай занявся вистаранням леґітимацій, карт вступу, звязком з пресою і звязком з делеґаціями різних держав. Проф. А. Ґрановський вів звязки й розмови з різними делеґаціями та особливими їх членами. І. Петрушевич, як учасник укр. дипл. місії підчас паризької мирової конференції сперед 25-ти літ, був цінним дорадником і співпрацівником делеґації.

Меморіял.

Делеґація У. К. К. стала на становищі, що дійсний і справедливий світовий мир неможливий, доки український нарід не матиме повної свободи й дійсної державної незалежности. Ані свободи, ані державної незалежности 45-міліонова українська нація не має і тому делеґація У. К. К. звертає увагу зібраних у Сан Франсиско представників Обєднаних Держав на той факт як на загрозу для будучого мира, а до Чартеру Обєднаних Держав вважає за конечне вставлення постанов, які ґарантувалиб демократичні свободи недержавним народам і уможливилиб їм остаточне осягнення державної незалежности.

Меморандум опертий на цій провідній думці (який вже був в цілости друкований в нашій пресі), передала делеґація У. К.К. офіціяльній американській делеґації і поодиноким її членам, як також Ґенеральному Секретаріятови Конференції. Приймаючі наш меморіял висловились похвально про його зміст і спосіб представлення порушеної проблєми та пропоноавних постанов до Чартеру Обєднаних Держав та заявили, що зроблять з нього відповідний ужиток.

Преса і розголос.

Третого дня по прибутті до Сан Франсиско нашу делеґацію привитав тепло місцевий щоденник „Сан Франсиско Екземінер", що перший помістив на виднім місці комунікат нашої делеґації про її приїзд і про її стнановище в справі поневоленої України. Цей комунікат був переданий аґенцією „Інтернешенел Нюс Сервіс" до американських ґазет по цілім краю. За цим першим комунікатом делеґація подала ще три інші. Всі чотири пресові комунікати передано особисто до пресових аґенцій „Юнайтед Прес", „Асошіейтед Прес", „Інтернешенел Нюс Сервіс", до „Ройтера" (британська), до голяндської, французької і китайської пресових аґенцій та до пресових відділів при радіових сітках Нешенел, Коломбія, Мючуал і Америкен Бродкестінґ компаніях. Таким чином делеґація зробила все, що можливе, щоб її участь і цілі на міжнародній конференції у Сан Франсиско були відомі. Це нашій делеґації в великій мірі вдалось, бо вісти про неї і її стремління появились були в свій час і в пресі і на радіо в різних кінцях нашого широкого краю.

Передавши меморіял У.К.К. офіційною дорогою урядовим чинникам, делеґація також видрукувати 2,500 копій цего моморялу і зробила всі заходи, щоб копія цего меморіялу знайшлась в руках 1,400 членів делеґацій 50 Обєднаних Держав та в руках бодай половини присутних на конференції понад 2,400 журналістів, представників преси всіх Обєднаних Держав.

Для прикладу тільки пригадуємо статтю Сірс Генінґа в „Шікаґо Дейлі Трибюн" з 30. травня ц. р., в якій він на підставі меморіялу У.К.К. порівнує положення України з положенням Америки підчас війни за незалежність. Ця стаття надала українській проблємі характер і вагу міжнародної проблеми.

Делеґація У.К.К. постаралась також про те, що українська справа виринала в формі питань і відповідей на різних пресових конференціях, ведених головними делеґатами Америки й інших держав, на яких були сотки журналістів.

Розмови.

Делеґація У.К.К. старалась також, щоб особисто розмовляти з делеґаціями всіх Обєднаних Держав. В такій конференсції як ця в Сан Франсиско, що цілий час спішилась, бо военні події наглили поворот домів головних делеґатів і майже всі делеґати відбували засідання від ранку до пізної ночі в різних комітетах і комісіях, а до того коли лісти деяких головних делеґатів начисляли тисячі імен людей, що просять побачення, особисті розмови з делеґатами Обєднаних Держав не були легкою справою. Всеж делеґації У.К.К. через витривалість вдалось розмовляти з важними представниками великої більшости делеґацій. Підчас візит і розмов у тих делеґаціях, кожній з них представлено становище України й визвольні змагання українського народу. Кожній делеґації полишено також копію меморіялу У.К.К., копії журналу „Юкрейнієн Квортерлі" та ряд інших видань, брошур і книжок, щоб уможливити усім тим делеґатам Обєднаних Держав запізнатися глибше з історією України та визвольними змаганнями українського народу.

Велика більшість делеґацій Обєднаних Держав приймали нашу делеґацію дуже ввічливо і прихильно. У всіх тих делеґаціях наше представництво знайшло глибоку симпатію та прихильність для свободи й остаточного визволення українського народу. Як заявив запитаний в справі України одним з членів нашої делеґації, б. ґубернатор стейту Мінесота, командант Г. Стасен: „Ми приняли Україну до родини Обєднаних Держав у Сан Франсиско як суверенну націю і я думаю і сподіюсь, що Україна буде свобідною і незалежною державою". Не сказав він, що Україна є незалежною, але висловив надію, що Україна буде незалежною державою.

Це становище, висловлене на пресовій конференції при участи около 500 журналістів одним з головних делеґатів Злучених Держав Америки, відповідає досить вірно поглядам усіх тих делеґатів, з якими наше представництво вело розмови. Повна незалежність України мала серед більшости делеґатів Обєднаних Держав у Сан Франсиско щирих приклонників, готових помогти українському народови тоді, коли український нарід буде готовий тої остаточної незалежности домагатись і по неї посягнути.

Заключення.

На підставі своєї праці у Сан Франсиско делеґація У.К.К. вважає за потрібне подати до відома громадянства і заключення, до яких вона прийшла:

1. Ніяка політична акція американців українського роду на користь поневоленої України ведена на терені Америки і в рамцях демократичних американських свобід, не йде на марно; тому побажане є оживлення тої акції.

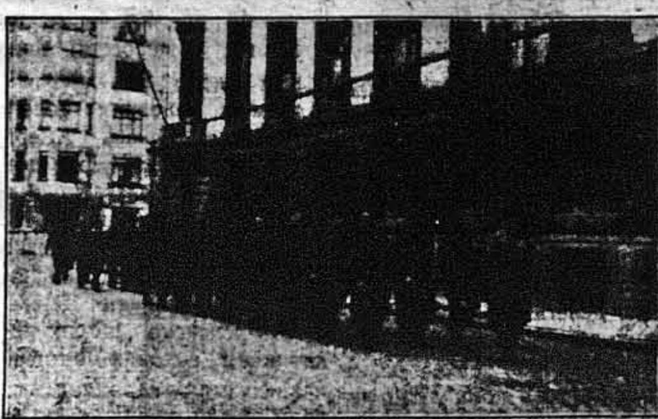
2. Справа української державної незалежности має багато приятелів в урядових колах великої більшости Обєднаних Держав і тому нашим завданням є культивувати й поглиблювати їх приязнь і симпатію.

3. Приявність і заходи делеґації У.К.К. у Сан Франсиско надали розголосу українській державній проблємі, бо спонукали офіційну делеґацію Совєтської України, а саме її голову, п. Мануїльського, поспішити з кількаразовими прилюдними заявами про повну суверенність У. С. С. Республики. Він світової опінії не переконав, але це тим сильніше висунуло справу України як важну міжнародну проблєму, що жде на справедливу розвязку.

4. Успіхи нашої делеґації у Сан Франсиско — хоч як малими були її грошеві засоби в порівнанню до інших подібних делеґацій — підчеркують сильно доцільність і потребу акції У. К. Комітету. Тому обовязком українського громадянства є уможливити Українському Конгресовому Комітетови пригадувати світові українську справу на всіх конференціях, поки ця справа не буде розвязана повним визволенням України спід окупації і залежности від Росії. Для цього Український Конгресовий Комітет потребує повного і неподільного морального і матеріяльного попертя усього нашого свідомого громадянства.

Степан Шумейко,
Богдан Катамай,
Проф. А. Ґрановський і
Іван Петрушевич,
делеґати У.К.К. до Сан Франсиско.

Українські вояки, члени Союзу Українських Вояків в поході до церкви в Брукселі, Бельгія, підчас зїзду СУКВ 5. і 6. травня 1945. — З канцелярії КУК.

МАЙБУТНЯ ВІЙНА

Всім нам можуть пригадатися статті, писані по першій світовій війні, про те, як буде виглядати нова світова війна. Друга світова війна ще не покінчилася, а вже появляються статті й балачки про те, як буде виглядати третя світова війна.

Цікаві думки про цю справу подав недавно в шведській столиці Стокгольмі шведський інжинір Свен Ліндеквіст, один з найбільших воєнних винахідників новочасних часів. В Америці щоправда він широко не відомий, але зате в Европі його імя звісне далеко поза військовими кругами як одного з найкращих знавців воєнної техніки. Ще в 1923 році він передбачив бомбардування літаками, що літають високо понад стратосферу; він навіть придумав машину для високого літання, яку опісля й виробляли в німецьких фабриках Адлера коло Франкфурту над Меном.

Цей знавець воєнної машинерії заповідає тепер, що війна майбутнього призначить гармату перестарілим воєнним знарядям. Майбутні армії вже не будуть покладатися підчас воювання на лінії транспорту й достави. Величезні кулі майбутньої війни будеться вистрілювати не з переносних з місця на місце гармат; зо спеціяльних підземельних фабрик, що будуть лежати яких 400 миль поза фронтом, будеться вистрілювати їх безпосередно на поле коло фронту, де до тих куль будеться додавати набої вибухових матеріялів великої сили й будеться їх вистрілювати далі на ворога.

Ліндеквіст каже, що перестаріння гармати доказала вже друга світова війна. Гармати й лінії достави для них нині так легко бомбардувати, що ґенеральний штаб не може на них покладатися. Тому вже в цій війні пробовано розвязати цю недостачу різними способами; одні гнали кулі газами, горіючими іззаду кулі, інші вживали ракет. Ліндеквіст каже, що ці засоби воювання будуть незадовго удосконалені до того ступня, що ними буде можна ціляти на далекі ціли з такою певністю, що ними буде можна попасти в дайму на віддаль сотки миль.

Ліндеквіст каже, що в війні будучности буде можна теж вистрілювати на фронт для власних військ матеріяли, надзвичайно потрібні. Майбутня фабрика амуніції буде вся закрита під землею, а на землі з неї буде видно тільки одну маленьку дірку, через котру буде можна виставити дуло, котрим будеться вистрілювати вироблені в фабриці матеріяли на фронт, де ті матеріяли мають бути зужиті.

Крізь ці всі заповідження майбутнього просвічує червоною ниткою передусім вага промислу, умової винахідливости, величезна коштовність війни та її величезна сила нищення. Чим далі, тим важче вести війну малому й промислово відсталому народови, і тим більша перевага остається за великими й високо промислово розвиненими державами.

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

ЩО ДІЯЛОСЯ В СТАНИСЛАВОВІ

Один вининеґський громадянин дістав з Брукселі, Бельгія, листа, від свого краяна, а в нім поруч різних приватних та родинних інформацій, подає такі вісти:

„Я мав щастя відвідати Станиславів у червні 1943 р. Дома, як у себе, так і в Вас застав великі зміни. Мого брата розстріляли большевики в березні 1940 р. Оля господарила з М., який сьогодні вже певно не жиє. Він був дуже хорий на легені. Це наслідок польської тюрми. З приходом большевиків до Станиславова його арештовано як ворога, націоналіста, але він сам оповідав мені, що по лікарських оглядинах большевики викинули його з тюрми, кажучи, що йому й так не довге життя.

„Оба окупанти вистріляли в Станиславові дуже багато наших людей. Крім мого брата розстріляли большевики мого кузина, двох вуйків і чимало товаришів. Німці повистрілювали майже все жидівське населення враз з українцями за те, що старались їх переховати. Наших повикидали з їх домів на Бельведері, бо там зробили жидівське „ґето", але як я був в Станиславові, то „ґето" було вже зліквідоване і наші повертали назад до своїх хат.

„Як прийшли німці, я був висланий в Німеччину на працю. На превелике щастя мені вдалося минулого літа приїхати до Брукселі і я більше не вертав, а переховувався. Живу надією, що таки колись верну до Станиславова, бо вмирати на далекій чужині не хочеться. Нема кращої, як своя рідна Батьківщина, за котру довелося стільки горя пережити.

„В Станиславові я був всего 7 днів і мусів скоро втікати, бо боявся попасти в лабети Ґештапо. Всіх старих боєвиків, як не одні окупанти, то другі винищували".

— („Український Голос").

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КЛІВЛЕНД, О. — Сестр. Н. З. П. Діви Марії, від. 112, повідомляє всіх своїх членщь, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. липня, зараз по другій Сл. Божій, в церковній галі на Калич ул. Просимо всіх членищь прийти і забрати свої чеки дивіденди. — К. Ґабрівська, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Збори Бр. св. Димитрія, від. 288, відбудуться в неділю, 15. липня, в годині 2. пополудні, в парохіяльній галі. Уряд просить членів явитися на ці збори, бо це будуть і піврічні та буде роздана дивіденда з У. Н. Союзу. — За уряд: Ю. Загвоцький, предс.; Д. Мушастий, кас.; А. Данилюк, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Піврічні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206, відбудуться в неділю, 15. липня, в парохіяльній салі, 74 Герис Еве., в годині 1. пополудні точно. Просимо всіх членів прийти на ці важні збори, бо є важні справи до обговорення і полагодження. Будуть звіти уряду і контролі за пів рік і роздання дивіденди від У. Н. Союзу. — І. Околіта, предс.; І. Кокольський, секр.

ҐЛЕСТОНБУРИ, КОНН. — Піврічні збори Бр. св. І. Хрестителя, від. 138, відбудуться в неділю, 15. липня, по Богослуженню, в гали церковній при Ґров ул. Просимо всіх членів явититись на ці збори і вислухати звіту за пів року. Не явившийся член підлягає карі згідно з ухвалою. — За уряд: П. Соляр, предс.; Д. Качмарик, кас.; С. Кукікевич, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219, відбудуться в суботу, 14. липня, в укр. прав. галі, 675 Савт 19. вул., в годині 8. ввечір. Просимо членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження, а також забрати свої чеки дивіденди. — Т. Боднар, предс.; М. Соколовський, кас.; А. Мудровський, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Тов. Любов, від. 45, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 15. липня, точно в 2. год. пополудні. Просимо прийти. Як маєте яке діло, то урядники будуть вже на місці від 12. год. Ще раз пригадуємо, що через літний час будемо на галі ли до 4. години. Просимо довгуючих вирівнати свої залеглости, а тих, що платять наперед за рік, щоб принесли гроші на час. — М. Дубас, предс.; А. Гарасим, кас.; М. Ю. Сеник, секр., 130 E. Wyoming Ave., Phila. 20.

КЛІВЛЕНД, О. — Піврічні збори Бр. св. Вас. Великого, від. 364, відбудуться в неділю, 15. липня, в годині 1. пополудні, в українськім домі на Іст Сайд, 3161 E. 93 ул. Просимо всіх членів прийти на збори на означений час, бо є важні справи до вирішення. На цих зборах буде роздана дивіденда від У. Н. Союзу. Довгуючі члени повинні вирівнати свій довг, бо інакше будуть суспендовані. — Ф. Ольховий, предс.; С. Кравчук, кас.; І. Бец, рек. секр.; І. Сподар, фін секр., 9428 Manor Ave.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться 15. липня в У. Н. Домі, 181-183 Фліт ул. Обовязком кожного члена є прийти і вирівнати свої вкладки та привести нових членів. — І. Ґрабар, секр.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

М. Б., Манчестер, Н. Г. — На Ваш запит подаємо, що кліша буде коштувати $3. Це є те, що ми платимо компанії.

ПОВІДОМЛЕННЯ
ДЛЯ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ ОКРУГИ МЕКАДУ, ПА.

Починаючи від 1-го серпня 1945 року, орґанізатор У. Н. Союзу, А. Маланчук буде працювати над орґанізуванням нових членів в окрузі МекАду. Орґанізатор відвідає всі відділи, що належать до цеї округи, та буде старатись приєднати до кожного відділу відповідне число нових членів. А на яке число нових членів кожний відділ збільшиться, то це буде залежати не тільки від праці самого орґанізатора, але також від співпраці та кооперації зі сторони місцевих зарядів поодиноких відділів. Чим більшу поміч дістане орґанізатор від поодиноких зарядів, чим кращою буде співпраця між даним зарядом і орґанізатором, тим більше число членів зможе дістати орґанізатор до даного відділу. Тому заряд кожного відділу повинен співпрацювати з орґанізатором якнайтісніше. 135,40,5

Головна канцелярія У. Н. Союзу.

ТАРЗАН, ч. 1208. Зведені на манівці.

Бачучи, як хитається трава, націсти думали, що туди пробує втікати Тарзан.

Тимчасом це був великий щур, котрого погнав туди Тарзан, аби змилити націстів.

Вони стріляли люто, поки трава перестала хитатися. Потім вони найшли мертве звіря.

Тимчасом Тарзан виповз уже з поля, але він усеще був у великій небезпеці, бо довкола було багато його ворогів.